

Inauguració de la caserna de la Guàrdia Civil, 1912

Patí interior de la caserna de la Guàrdia Civil de Terrassa durant la cerimònia de benedicció, el 12 de gener de 1912

Procedència: pàgina 11 de la revista Mercurio, del 25 de gener de 1912

El 12 de gener de 1912 va tenir lloc la inauguració, al carrer de Sant Leopold, 47, de Terrassa, de la nova caserna de la Guàrdia Civil. Una inauguració que, malgrat la crisi indus-

trial que patia la ciutat, vingué a coincidir amb la d'altres edificis públics i amb la de diverses infraestructures urbanes.

Anteriorment, aquest cos havia ocupat l'edifici de l'antic Hospital i, des del 20 de març de 1879, s'havia establert al segon pis i les golfes d'un edifici propietat de la família Germain, al carrer del Mas Adei, 78, carrer que acabà sent conegut popularment com el dels Civils, que l'Ajuntament va llogar per cinquanta-cinc pessetes al trimestre. Aquí, els guàrdies civils i les seves respectives famílies vivien amuntegats i en mig d'unes condicions higièniques molt insalubres.

És per això que, a finals del segle XIX, ja es parlava de construir un edifici nou i, fins i tot, s'havien fet algunes gestions perquè l'obra fos subvencionada pel Ministeri de Foment i es bastís al patí de l'antic Ateneu, fet que no reeixí.

A part del local del carrer del Mas Adei, a partir de 1901 i fins a 1910, alguns membres d'aquest cos ocuparen provisionalment part del Real Colegio Tarrasense. El 1902, a l'espera de la legalització de l'agregació del poble de Sant Pere, també

es va especular amb la idea que es destinés la casa consistorial de la dita població a casa quarter.

El 9 de desembre de 1909, un cop assignada ja la finca del carrer de Sant Leopold, 47, per a aquest ús, una comissió de l'Ajuntament presentà al governador civil de Barcelona els plànols del projecte que havia realitzat l'arquitecte Melcior Viñals i Muñoz (Barcelona, 1878 — 25 de desembre de 1938). I, una vegada aprovats, s'ocuparen de les obres els constructors terrassencs Ferran i Pagès.

La caserna fou erigida sota el patrocini de la Junta de l'Alberg del Soldat, entitat presidida aleshores per Joan Marçet i Palet (Terrassa, 8 de juny de 1867 — Barcelona, 5 de febrer de 1927).

Pati interior de la caserna de la Guàrdia Civil de Terrassa, durant la cerimònia de benedicció, el 12 de gener de 1912

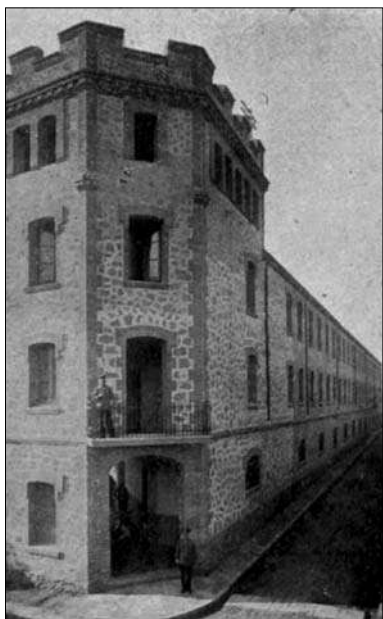
Procedència: pàgina 42 de la publicació La Hormiga de Oro, número 3, del 20 de gener de 1912

El projecte constava d'una planta baixa i dos pisos amb habitatges units per galeries a manera de corredors balconers, que donaven a un pati interior de vuitanta pams quadrats i que presentaven base de revoltons i baranes ferrades. Els habitatges, dotats de cuina amb aigua corrent, menjador i dues alcoves, eren poc ventilats i tan sols s'obrien

al pati mitjançant una porta d'accés i una finestra.

Els vàters eren comuns i estaven situats als extrems de cada corredor, i es responsabilitzaven de la seva neteja els mateixos inquilins, els quals ho feien per torns convinguts.

La caserna disposava a més d'una sala d'armes, una torre de quatre nivells rematada amb merlets i dos pavellons per a oficials. Tot el recinte estava pensat per a albergar 36 guàrdies casats i 50 de solters, més un esquadró de cavalleria.

Exterior de la caserna de la Guàrdia Civil

Procedència: pàgina 18 de la revista Caras y caretas, de Buenos Aires, del 10 de febrer de 1912

Mentre duraren les obres, a partir del dia 29 d'abril, la Comandància de la Guàrdia Civil sol·licità arrendar un local a Terrassa i invità els propietaris interessats a presentar les seves propostes abans del dia 29 de maig.

Aquesta sol·licitud ja havia estat atesa des del mes de febrer, quan es va llogar i remodelar l'edifici de l'antic vapor Bosch Duran i Costa, fundat el 1889 i domiciliat al carrer de Prim, esperant que durant el mes de maig finalitzessin les obres de la nova caserna. Ara bé, amb motiu de la vaga de paletes del mes de març d'aquell mateix 1911, les obres quedaren paralitzades. A finals d'any, també fou llogada amb la mateixa finalitat la fàbrica de Francesc Tobella.

Tot anava molt lent i, encara que no s'havien acabat les obres corresponents als baixos dels dotze pavellons de l'edifici del carrer

de Sant Leopold, es va determinar instal·lar-hi un bon nombre de membres de la Guàrdia Civil i, el matí del 12 de gener de 1912, es va procedir a la benedicció de la nova caserna. A aquesta cerimònia va assistir-hi l'alcalde, Josep Ullés i Jover (Terrassa, 1878 — 1936), acompanyat de diversos regidors, membres de l'exèrcit i de la Guàrdia Civil, així com caps i oficials de la Caixa del Recluta, representants de les principals institucions de la ciutat i nombrosos corresponsals de premsa.

L'acabament de les obres, el cost global de les quals es va quantificar en cent vint mil pessetes, es va perllongar durant diversos mesos i, durant aquest període, van tenir lloc alguns conflictes d'interessos. Per exemple, el març de 1912, es va denunciar que membres de les brigades municipals treballaven en aquelles obres i l'Ajuntament es va haver de justificar dient que, com que

el consistori necessitava terra per a les obres d'urbanització del carrer de Cervantes, l'empresa constructora de la caserna la hi facilitava gratuïtament, sempre que fossin treballadors municipals els qui s'ocupessin de la seva extracció.

Durant el mes d'abril de 1912 es va col·locar el parallamps de l'edifici, però encara no tots els membres d'aquell cos havien pogut efectuar el seu trasllat definitiu.

L'agost del mateix 1912 es va reunir la Junta constructora d'aquella caserna i es va acordar dotar la construcció d'unes cavallerisses amb capacitat per a quaranta cavalls, obres que van finalitzar el novembre de 1913, data en què també es projectà ampliar el recinte amb un nou edifici de dues plantes destinat a més habitatges per als guàrdies civils, ja que als locals del carrer del Mas Adei encara continuaven vivint membres d'aquell cos.

El 31 de març de 1915 es va inaugurar una biblioteca al primer pis de la caserna i una escola d'instrucció primària nocturna per als fills dels membres del cos que treballaven i que, atesos els seus horaris laborals, no podien assistir als centres escolars terrassencs. Es tractava d'atendre vint-i-sis nois i vint noies, entre setze i vint anys. Una iniciativa que fou promoguda novament per la Junta de l'Alberg del Soldat i que, junt amb la de Sabadell, eren les úniques casernes que disposaven d'aquests tipus de serveis al país.

A finals de 1915, la Junta de l'Alberg del Soldat, aleshores presidida per Francesc Soler i Puigdollers (Terrassa, 30 d'octubre de 1866 — 1 de novembre de 1943), president també de la Cambra de Comerç, va considerar la idea de dotar l'edifici d'unes noves cavallerisses.

Un fet rellevant relacionat amb aquesta caserna va succeir durant la matinada del 9 de novembre de 1981, quan l'organització Terra Lliure va atacar-la amb explosius i va ferir lleument en una mà un tinent. Un atac fet en resposta al violent desallotjament dels treballadors de l'empresa Estampaciones Sabadell, SA, de Polinyà, que va tenir lloc l'anterior dia 5 i durant el qual un dels treballadors va perdre un ull d'un cop de fusell.

El 1998, aquest edifici fou enderrocat i la caserna quedà agrupada a la de Sabadell. A partir d'aleshores, la ciutat disposà d'un mínim d'efectius per tal de poder mantenir l'activitat d'una oficina per al control d'armes de caça.

Ana Fernández Álvarez
anacampanadas@gmail.com